

PRENUMERATA

kwartalna:

w kraju 15 złotych
za granicą 20 złotych

Numer pojedynczy
20 groszy.

Konto pocztowe czekowe
Nr. 730.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA:

Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
redakcyjnej po tekście 65 groszy.
Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
ogłoszeniowej 60 gr.

Tabelaryczne i cyfrowe 95 gr.
Ogłoszenia o zagubionych doku-
mentach 18 groszy za wyraz.
Każde ogłoszenie najmniej
1 złoty.

Za terminowy druk ogłoszeń
Wydawnictwo nie odpowiada.
Osobom i firmom prywatnym
kredytu na ogłoszenia i prenu-
meratę Wydawnictwo nie
udziela.

Dyrekcja i Administracja Wydawnictwa: Ul. Królewska Nr. 5. Telefon: Centrala P. A. T. — 552-80. Redakcja i ekspedycja: Ul. Miodowa Nr. 22.
Telef. redakcji 11-44-05. Telef. ekspedycji 11-75-28. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 popoł., w soboty do godz. 12 w poł.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 133. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisyj Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1932/33 na obszarze województwa krakowskiego i powiatów: Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów, Strzyżów, Tarnobrzeg i Jarosław województwa lwowskiego.

WYSZEDŁ Z DRUKU NR. 38 DZIENNIKA
USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z
DNIA 7 MAJA 1932 R., ZAWIERAJĄCY
TREŚĆ NASTĘPUJĄCĄ:

USTAWY:

Poz. 389 — z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju
szkolnictwa.

Poz. 390 — z dnia 15 marca 1932 r. w spra-
wie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczy-
pospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji
i kontroli ruchu ludności.

Poz. 391 — z dnia 17 marca 1932 r. o kon-
cesjach na koleje znaczenia miejscowego i koleje
miejskie.

Poz. 393 — z dnia 17 marca 1932 r. w spra-
wie uzupełnienia ustaw z dnia 19 grudnia 1923 r.
w przedmiocie wykonania decyzji Rady Ligi Na-
rodów z dnia 17 lipca 1922 r. o uregulowaniu ubez-
pieczeń społecznych na terytorjach dawniej nie-
mieckich, odstąpionych Polsce bezpośrednio na
podstawie traktatu wersalskiego, oraz w przedmio-
cie dodatków drożynianych dla uprawnionych
do pobierania świadczeń na podstawie tej decyzji.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZY-
POSPOLITEJ:

Poz. 394 — z dnia 30 kwietnia 1932 r. w spra-
wie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę.

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Poz. 395 — Przemysłu i Handlu z dnia 25
marca 1932 r. o organizacji komisji dyscyplinar-
nych dla kierowników i osób doзору ruchu w za-
kładach górniczych i o postępowaniu dyscyplinarnem.

Poz. 396 — Spraw Wewnętrznych z dnia 20
kwietnia 1932 r., wydane w porozumieniu z Mini-
strem Rolnictwa i Ministrem Przemysłu i Handlu
w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 24
czerwca 1931 r. o dozorcze nad mięsem i przetwo-
rami mięsnymi.

Poz. 397 — Skarbu w porozumieniu z Mini-
strem Spraw Wewnętrznych z dnia 7 maja 1932 r.
w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę.

OŚWIADCZENIE PREZESA RADY MINI-
STRÓW:

Poz. 398 — z dnia 5 maja 1932 r. o wyrażeniu
zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na
obszarze górnośląskiej części województwa ślą-
skiego dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. o miarach
oraz na całym obszarze województwa śląskiego
rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z
dnia 16 marca 1928 r. o zmianie dekretu o miarach
z dnia 8 lutego 1919 r.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenia Władz Naczelnych.

—oOo—

133.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające
warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok
służbowy 1932/33 na obszarze województwa kra-
kowskiego i powiatów: Brzozów, Kolbuszowa,
Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów,
Strzyżów, Tarnobrzeg i Jarosław województwa
lwowskiego.

Na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r.
w przedmiocie uprawnień Ministra Pracy i Opie-
ki Społecznej do powoływania Nadzwyczajnych
Komisji Rozjemczych do załatwiania zatargów
zbiorowych między pracodawcami a pracownika-
mi rolnymi (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 686), oraz

rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecz-
nej z dnia 19 marca 1932 r. („Monitor Polski” z
dnia 25 marca 1932 r., Nr. 70, poz. 94) Nadzw-
yczajna Komisja Rozjemcza w składzie: Prze-
wodniczącego Henryka Zagrodzkiego, Okręgowo-
go Inspektora Pracy, jako przedstawiciela Mini-
sterstwa Pracy i Opieki Społecznej, Radcy
M. Banaszkiewicza, jako przedstawiciela Minister-
stwa Rolnictwa i Wiceprezesa Sądu Okręgowego
Dr. A. Matakiewicza, jako przedstawiciela Mini-
sterstwa Sprawiedliwości — na posiedzeniu od-
bytem w dn. 6 — 8 kwietnia 1932 r. w Krakowie —
po wysłuchaniu opinii przedstawicieli pracodaw-
ców i pracowników rolnych, orzekła: ustalić wa-
runki pracy i płacy robotników rolnych na obsza-
rze Województwa Krakowskiego i powiatów:
Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko,
Przeworsk, Rzeszów, Strzyżów, Tarnobrzeg i Ja-
rosław Województwa Lwowskiego na rok służ-
bowy 1932/33, jak następuje:

Zasady ogólne.

Art. 1.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1
kwietnia 1932 r. do dnia 31 marca 1933 r. i doty-
czy z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych,
a z drugiej strony zatrudnionych przez nich
ordynariuszy, a mianowicie: fernali, parobków, stró-
żów, pastuchów, poganiaczy, luzaków, dozorców go-
spodarczych, a to gumienych, karbowych i polo-
wych, rzemieślników falwarcznych, t. j. kowali
i stelmachów, oraz stałych pracowników stajen-
nych. Służba osobista pracodawcy, choćby pracu-
jąca dorywczo na folwarkach, nie podlega niniej-
szemu orzeczeniu.

Art. 2.

Orzeczenie niniejsze stanowi w myśl ustaw
z dnia 1 sierpnia 1919 r. Dz. U. R. P. Nr. 65,
poz. 394, z dnia 14 lutego 1922 r. Dz. U. R. P.
Nr. 18, poz. 142 i z dnia 18 lipca 1924 r. Dz. U.
R. P. Nr. 71, poz. 686, podstawę przy zawieraniu
umów indywidualnych. Indywidualne umowy pra-
cy, zawierające warunki dla pracownika mniej
korzystne, niż warunki niniejszego orzeczenia, ule-
gają z mocy wymienionych ustaw zastąpieniu
przez warunki określone niniejszym orzeczeniem.

Art. 3.

Zatargi, wynikłe na tle umowy o pracę po-
między pracodawcami a robotnikami rolnymi, re-
gulują Komisje Rozjemcze bądź sądy państwowe
według kompetencji. Do czasu uzyskania właści-
wego orzeczenia lub wyroku nie wolno: 1) pra-
codawcy wstrzymać świadczeń, 2) pracownikowi
przerwywać pracy.

W wypadkach wyjątkowo ciężkiego przewi-
nienia może pracodawca wstrzymać przed orze-
czeniem lub wyrokiem świadczenia, w razie
jednak wygrania sporu przez robotnika, pracoda-
wca winien wydać zaległe świadczenia wraz z
dodatkiem miesięcznym w wysokości 3%.

Art. 4.

Pracodawca obowiązany jest wydać pra-
cownikowi bezpłatnie książeczkę obrachunkową,
zawierającą ilość wydawanych mu ordynarij i
pensji oraz spis powierzonych mu inwentarzy.
Książeczka obrachunkowa może służyć, jako do-
wód dla Komisji Rozjemczej, stwierdzający ilość
wydawanych poborów.

Art. 5.

Orzeczenie niniejsze nie uprawnia do obniże-
nia istniejących warunków wynagrodzenia, niż
poniżej określone, dopuszczalną jest jednak za-
miana poniżej określonych świadczeń na inne, za
obopólnym porozumieniem.

Art. 6.

Rok służbowy rozpoczyna się 1 kwietnia a
kończy się 31 marca roku następnego. Obie stro-
ny obowiązują wypowiedzenie indywidualnej
umowy pracy przed upływem terminu jej wy-
gaśnięcia a najpóźniej do dnia 31 grudnia włącznie.
Niewypowiedzenie umowy pracy do dnia 31
grudnia włącznie przedłuża milcząco umowę indy-
widualną na rok następny. Uchylenie się przez
którąkolwiek ze stron od przyjęcia wypowiedzenia
umowy pracy — umowy tej nie przedłuża.

Rozwiązanie stosunku służbowego w ciągu
roku może nastąpić na zasadzie orzeczeń Komisy-
ji Rozjemczej lub też wyroków sądów państwo-
wych, działających według obowiązującego pra-
wodawstwa i według kompetencji.

Art. 7.

Zawarcie indywidualnej umowy z ordynarju-
szem nie może być uzależnione od trzymania
przez niego posyłek.

Żony pracowników nie mogą być zmuszane
do pracy. Dojenie krów i inne roboty mogą się
odbywać na zasadzie osobnej umowy.

Stosunek wzajemny.

Art. 8.

Pracodawców oraz ich zastępców obowiązuje
grzeczne traktowanie pracowników i ściśle prze-
strzeganie umowy, zwłaszcza regularne wypłaca-
nie świadczeń i płac umową przewidzianych.

Pracowników obowiązuje grzeczność wobec
pracodawców i ich zastępców, ściśle przestrzega-
nie zawartych umów, pilne i sumienne spełnianie
obowiązków, dążność do jaknajwiększej wydaj-
ności pracy i stosowanie się do wszystkich za-
rządzeń pracodawcy lub jego zastępcy, odnoszą-
cych się do wykonania obowiązków służbowych,
oraz przestrzeganie wszystkich przepisów porzą-
dkowych w obrębie folwarku, jako też dbałe i sta-
ranne obchodzenie się z powierzonym sobie in-
wentarzem żywym i martwym.

Czas pracy.

Art. 9.

Rozkład godzin pracy ustala się podług po-
niższej tabeli, przyczem fernali mają być zwalniani
przed południem o ½ godziny wcześniej, aniżeli
inne kategorie pracowników, a to dla koniecz-
nego obrządku inwentarza.

TABELA CZASU PRACY

Miesiąc	Praca do południa	Przerwa na śniadanie	Przerwa obiadowa	Praca po południu	Przerwa na popoł- udnie
Styczeń	8—12	—	1½	1.30—4.00	—
Luty	7.30—12	—	1½	1.30—5.00	—
Marzec	1—10 11—20 21—31	7—12	—	1½ 1.30—6.00 1.30—6.30	—
Kwiecień	1—10 11—20 21—30	6—12	½ 1½	1.30—6.40 1.30—7.00 1.30—7.20	—
Maj	1—10 11—20 21—31	6—12	½ 1½	1.30—7.30 1.30—7.50 1.30—8.00	½
Czerwiec	1—10 11—20 21—30	6—12	½ 2	2.00—8.20 2.00—8.20 2.00—8.30	½
Lipiec	1—10 11—20 21—31	6—12	½ 2	2.00—8.30 2.00—8.20 2.00—8.00	½
Sierpień	1—10 11—20 21—31	6—12	½ 2	2.00—7.50 2.00—7.30 2.00—7.00	½
Wrzesień	1—10 11—20 21—30	6—12	½ 1½	1.30—6.40 1.30—6.20 1.30—6.00	—
Październik	1—10 11—20 21—31	7—12	— 1½	1.30—5.50 1.30—5.20 1.30—4.50	—
Listopad	7.30—12	—	1½	1.30—4.15	—
Grudzień	8—12	—	1½	1.30—3.45	—

Przyjmuje się czas słoneczny z tem, że za początek pracy zrana i popołudniu uważa się wyjście z podwórza, a za koniec zejście z pola. Początek i koniec pracy zaznacza się sygnałem. O ile pole odległe jest o więcej, niż 2 km. od podwórza, robotnika należy zwolnić z pracy o 10 minut wcześniej w stosunku do każdego kilometra powyżej 2-ch.

W razie pilnej potrzeby powyższy podział pracy może być zmienionym, jednak tylko w ten sposób, aby ogólna ilość godzin pozostała ta sama.

Na żądanie pracodawcy w razie pilnej potrzeby pracownicy są obowiązani do pracy poza wyżej określonym czasem, lecz za osobnym wynagrodzeniem po cenach za godzinę o 50% wyższych od przeciętnego pełnego zarobku godzinnego odnośnej kategorii robotników. Samowolne i nieuzasadnione opuszczanie roboty podczas godzin pracy, jak i samowolne spóźnianie się do pracy jest niedozwolone i powoduje potrącenia w stosunku procentowym, jak za godziny nadliczbowe.

Powyższy rozkład czasu pracy nie obowiązuje w stosunku do pastuchów, stróżów i dozorców, o ile wykonywane przez nich roboty nie przekraczają ich zwykłych obowiązków.

Art. 10.

Obrządek inwentarza odbywa się poza godzinami pracy bez specjalnej dopłaty. Budzenie i wstawanie do obrządku inwentarza oraz naszykowanie wozów i narzędzi powinno mieć miejsce nie wcześniej, niż o 2 godziny przed rozpoczęciem pracy. Obrok, siano i t. p. karma dla inwentarza mają być przygotowane unieruchomienie w godzinach pracy w miejscach na to wyznaczonych.

Kolejne dyżury przy inwentarzu w nocy lub w dni świąteczne obowiązują wszystkich fernali bez specjalnej dopłaty. Pastuch jak również kolejno stałe pracownice stajenne są wolni od pracy co trzeci dzień świąteczny (niedziele i święta) i na ten czas zastępuje się ich przez innych na ten cel wyznaczonych pracowników.

Praca w dni świąteczne może być wykonywana li tylko za obopólną zgodą i na warunkach o 100% wyższych od płacy w dni powszednie.

Stróże nocni mają codziennie wolny czas do zakończenia robót przedpołudniowych, a w miesiącach: listopadzie, grudniu, styczniu i lutym z wyjątkiem pory obiadowej aż do rozpoczęcia stróżowania, następnie mogą zaś być zatrudniani przy robotach koło inwentarza w domu itp. Jeżeli stróż nocny w miesiącach letnich stróżuje w porze obiadowej, wówczas otrzymuje później czas wolny, równy przerwie obiadowej. W miesiącach od 1 października do 31 marca stróż nocny otrzymuje od pracodawcy kosztów lub inne odpowiednie ciepłe okrycie na czas warty.

Stróż, przyłapany na spaniu podczas pełnienia obowiązków stróżowania, może być karany za pierwszym razem grzywną w wysokości 3 kg żyta, za drugim razem grzywną w wysokości 6 kg żyta, za trzecim razem wydalaniem.

Warunki wynagrodzenia.

Art. 11.

Ordynarjusz pobiera płacę w gotówce i ordynarję przewidzianą dla poszczególnych powiatów, lub ich części i dla poszczególnych kategorii w art. 14 niniejszego orzeczenia.

Wypłatę gotówkową skuteczną się zdoła kwartalnie lub za obopólnym porozumieniem miesięcznie, nie później jak w 7 dni po danym terminie. Ordynarję wydaje się zgóry, w pierwszych dwóch tygodniach każdego kwartału. W wypadku spóźnienia z wydaniem ordynarji dłużej niż na 1 miesiąc, niespowodowanego wypadkami losowymi — otrzymuje ordynarjusz za każdy miesiąc zwłoki 3% w zbożu jako odszkodowanie, z wyjątkiem 2-go kwartału, w którym winna być wydana co najmniej połowa przypadającej ordynarji w terminie.

Art. 12.

W skład ordynarji wejdzie 3 q pszenicy, 6 q żyta, reszta w zbożu jadalnym z wyłączeniem owsa. Zboże wydawane na ordynarję musi być dobre, zdrowe i dobrze oczyszczone. W majątkach podkarpaccich i innych, w których pszenicy się nie produkuje, obowiązuje stosunek 2 q pszenicy.

Art. 13.

Mielenie zboża odbywa się na koszt pracodawcy, w młynie przez pracodawcę wskazanym, przyczem nie więcej niż połowa ordynarji może być zmielona na pytel.

Wzamin za pokrycie rzeczywistego kosztu przemiału może pracodawca wydać pracownikowi 10% tej ilości zboża, jaka miałaby zostać oddaną do przemiału.

Art. 14.

Obowiązujące wynagrodzenie w stosunku rocznym wynosi:

I. Powiat Bochnia: Okrąg Niepołomice sąd; Powiat Kraków: Okręgi: Kraków sąd, Liszki sąd;

Powiat Łańcut: Okrąg całego powiatu;

Powiat Przeworsk: Okrąg całego powiatu ordynarja 13 kwintali i pensja zł 160.

II. Powiat Bochnia: Okrąg Bochnia sąd; Powiat Brzesko: Okrąg całego powiatu; Powiat Chrzanów: Okrąg Krzeszowice sąd; Powiat Mielec: Okrąg Mielec sąd; Powiat Rzeszów: Okręgi: Rzeszów sąd, Tyczyn sąd;

Powiat Strzyżów: Okrąg Strzyżów sąd; Powiat Tarnów: Okrąg Tarnów sąd; Powiat Tarnobrzeg: Okrąg całego powiatu; Powiat Kraków: Okrąg Wieliczka sąd, ordynarja 12½ kwintali i pensja zł 150.

III. Powiat Biała: Okrąg całego powiatu; Powiat Jasło: Okręgi: Brzostek sąd i Jasło sąd;

Powiat Brzozów: Okrąg całego powiatu; Powiat Chrzanów: Okrąg Chrzanów sąd; Powiat Dąbrowa: Okrąg całego powiatu; Powiat Myślenice: Okrąg Dobczyce sąd; Powiat Strzyżów: Okrąg Fryszak sąd; Powiat Rzeszów: Okrąg Głogów sąd; Powiat Krosno: Okrąg Krosno sąd; Powiat Nisko: Okrąg całego powiatu; Powiat Kraków: Okręgi: Podgórze sąd, Skawina sąd;

Powiat Mielec: Okrąg Radomyśl Wielki sąd; Powiat Ropczyce: Okręgi: Ropczyce sąd, Dębica sąd na południe od linii kolejowej; Powiat Tarnów: Okrąg Tuchów sąd; Powiat Wadowice: Okrąg całego powiatu; Powiat Bochnia: Okrąg Wiśnicz sąd; Powiat Żywiec: Okrąg całego powiatu, ordynarja 12 kwintali i pensja zł 140.

IV. Powiat Ropczyce: Okręgi: Pilzno sąd i Dębica sąd na północ od linii kolejowej;

Powiat Krosno: Okrąg Dukla sąd; Powiat Chrzanów: Okrąg Jaworzno sąd; Powiat Kolbuszowa: Okrąg Kolbuszowa sąd; Powiat Limanowa: Okrąg Limanowa sąd; Powiat Jarosław: cały powiat za wyjątkiem Okręgu Sieniawa sąd; Powiat Żywiec: Okrąg Sucha sąd; Powiat Myślenice: cały powiat za wyjątkiem Okręgu Dobczyce sąd; Powiat Nowy-Sącz: Okrąg całego powiatu za wyjątkiem Okręgu Grybów sąd;

Powiat Jasło: Okrąg Żmigród sąd, ordynarja 11 kwintali i pensja zł 135.

V. Powiat Gorlice: Okrąg całego powiatu; Powiat Nowy Sącz: Okrąg Grybów sąd; Powiat Tarnów: Okrąg Ciekowice sąd; Powiat Limanowa: Okrąg Mszana Dolna sąd; Powiat Nowy Targ: Okrąg całego powiatu; Powiat Jarosław: Okrąg Sieniawa sąd; Powiat Kolbuszowa: Okrąg Sokołów sąd, ordynarja 10 kwintali i pensja zł 130.

Art. 15.

Stelmasi i niekwalifikowani rzemieślnicy otrzymują co najmniej o 2 q ordynarji więcej, przyczem zwiększa się o 1 q ilość pszenicy i o 1 q ilość żyta, oraz wyższą o 50% pensję, aniżeli ordynarjusz. Natomiast kwalifikowani rzemieślnicy, wykazujący się przepisany dowodem uzdolnienia, otrzymują o 3 q ordynarji więcej, przyczem zwiększa się o 1½ q ilość pszenicy i o 1½ q ilość żyta, oraz wyższą o 100% pensję, aniżeli ordynarjusz.

Art. 16.

Polowi i karbowi otrzymują taką ordynarję, jak fernali, przewidzianą dla danej kategorii powiatów, oraz pensję: polowi o 25% a karbowi o 50% więcej, niż fernali.

Art. 17.

Luzacy (poganiacze, mastalerze i t. p.) żonaci lub posiadający rodzinę na wyłącznym swoim utrzymaniu, otrzymują o 1 q ordynarji i pensji o zł 10 mniej, niż fernali, nieżonaci zaś otrzymują tylko 50% świadczeń w naturze i gotówce fernali.

Luzak nie jest obowiązany do obrządku inwentarza z wyjątkiem wypadków zastępstwa chorego fernali.

Art. 18.

Zależnie od umowy przy godzeniu ordynarjusz otrzymuje bądź 20 arów pola należycie wynawożonego pod ziemniaki, bądź gotowe ziemniaki, licząc za 1 ar pola 1 i ¼ q ziemniaków zdrowych i bez ziemi. Ponadto pracownicy otrzymują 360 centarów pola obrobionego i wynawożonego w pobliżu domu pod ogrodowiznę.

Stałe pracownice stajenne.

Art. 19.

Stałe pracownice stajenne otrzymują w klasie powiatów I i II 9 q zboża ordynarji (w tem 2 q pszenicy) i zł 130 pensji. W klasie powiatów III i IV 8 q zboża ordynarji (w tem 2 q pszenicy) i zł 120 pensji, zaś w V klasie powiatów 7 q zboża ordynarji (w tem 1½ q pszenicy) i zł 110 pensji, oraz prawo trzymania 1 krowy lub 1½ litra mleka niezbieranego dziennie. Nadto stałe pracownice stajenne otrzymują 15 arów pola wynawożonego pod ziemniaki i 270 centarów pola pod ogrodowiznę, tudzież 15 q węgla i 3 metry sześciennie przestrzenne drzewa szczapowego. W razie zamiany opału ma zastosowanie przepis Art. 21 niniejszego orzeczenia.

Utrzymanie inwentarza.

Art. 20.

Zależnie od umowy przy godzeniu pracownik może trzymać na oborze dworskiej 2 krowy lub 1 krowę z przychowkiem do 2-ch miesięcy lub otrzymywać mleko niezbierane w ciągu 6 miesięcy zimowych po 1½ litra, zaś w ciągu 6 miesięcy letnich po 2½ litra mleka dziennie.

Rzemieślnicy mogą trzymać 2 krowy z przychowkiem do 2-ch miesięcy. O ile rzemieślnik został ugodzony bez prawa trzymania drugiej krowy, otrzymuje w ciągu 6 miesięcy zimowych po 1½ litra, zaś w ciągu 6 miesięcy letnich po 2½ litra mleka dziennie. W razie zaś zakazu przez pracodawcę trzymania 2-ch krow otrzymuje rzemieślnik w ciągu 6 miesięcy zimowych po 3 litry, a w ciągu 6 miesięcy letnich po 5 litrów mleka dziennie.

W wypadkach trzymania przez pracownika 1 krowy otrzymuje on na okres zapuszczenia krowy i to raz do roku 100 litrów mleka niezbieranego.

Wprowadzenie do dworskiej obory nowej sztuki bydła nie może nastąpić bez uprzedniego zezwolenia pracodawcy lub jego zastępcy, a to dla uniknięcia zawleczenia zarazy.

W wypadku trzymania krowy przez ordynarjusza — pracodawca daje latem bezpłatne utrzymanie na wystarczającym pastwisku, takim, jakie dla bydła dworskiego, z wyjątkiem sztucznych pastwisk. W razie braku odpowiedniego pastwiska należy wydawać dostateczną ilość zielonej paszy.

Na zimę wydaje się na każdą krowę 6 q gotowych ziemniaków, lub 9 q buraków, albo też 12 q liści buraków cukrowych należycie zakonserwowanych albo 12 q dołowanych wytlóków, lub 15 litrów wywaru dziennie na krowę. Poza tem 8 kg siewki i plew zbożowych dziennie na krowę oraz potrzebne plewy dla trzody chlewnej.

Trzymanie kur jest dozwolone, trzymanie zaś gęsi, kaczek, gołębi i królików uzależnia się od zgody pracodawcy.

Opał i światło.

Art. 21.

Ordynarjusz otrzymuje opał w stosunku rocznym w ilości 20 q węgla i 3 metrów sześciennych przestrzennych drzewa suchego szczapowego, wydawanych miesięcznie zgóry. Wzamin za węgiel może być wydawane drzewo w stosunku za 2½ q węgla 1 metr sześciennie przestrzenny drzewa szczapowego, względnie 1½ metra sześcienniego przestrzennego trzebieży.

Ponadto pracownik otrzymuje dla oświetlenia naftę w ilości 12 litrów na okres 6 miesięcy zimowych i 4 litry na okres 6 miesięcy letnich.

Mieszkanie pracowników.

Art. 22.

Ordynarjusz otrzymuje mieszkanie, składające się co najmniej z 1 izby z podłogą oraz komory. Izby winny być wytykowane, a co najmniej dokładnie wylepione, ze szczelnymi drzwiami i oknami na zawiasach. W oknach mają być całe szyby, a w razie stłuczenia się szyb pracownik jest obowiązany wstawić je w ciągu 2-ch tygodni. Wapna do bielenia dostarcza pracodawca 2 razy do roku w ogólnej ilości 15 kg na mieszkanie. Mieszkania mają być ze szczelnym dachem; tam, gdzie dachy są popsute, muszą być naprawione w ciągu miesięcy letnich. W majątkach, gdzie woda zacieka do piwnic i mieszkań pracowników, winny być one zabezpieczone w ciągu lata od wody napływowej.

Pracodawcy winni dbać, aby otoczenie mieszkań pracowników było higieniczne. Obowiązuje wybrukowanie dostępu do studzien, oraz zastąpienie zgłnionych cembrzyn nowymi, lub też zapewnienie pracownikom w inny sposób zdrowej i czystej wody do picia. Zbiorniki na nawóz nie mogą się znajdować w bliższej odległości, aniżeli 20 m. od mieszkań służbowych, pracownicy mają składać nawóz ze swoich chlewni w przeznaczonym na to miejscu. W pobliżu mieszkań mają się znajdować zastłonięte ustępy w dostatecznej ilości, które pracownicy obowiązani są utrzymywać w porządku i czystości. Gdzie jest odpowiednie pomieszczenie w dotychczasowych budynkach lub w nowobudowanych mieszkaniach, winna być urządzona łaźnia. W innych majątkach, o ile istnieje możliwość, pracodawcy są obowiązani do urządzenia kąpieli.

Pracownicy są obowiązani utrzymywać mieszkania i otoczenie w porządku. Trzymanie inwentarza w mieszkaniu jest stanowczo wzbronione. Sublokatorów nie wolno przyjmować bez zgody pracodawcy, któremu przy wprowadzaniu się ma być zameldowany skład rodziny pracownika.

Art. 23.

Pracownik otrzymuje pomieszczenie na ziemniaki, pomieszczenie dla bydła we wspólnej czeladnej oborze lub specjalnie przeznaczonym na to budynku, oraz pomieszczenie dla 2-ch sztuk dorosłych trzody chlewnej i pomieszczenie na opał,

nadto w miarę potrzeby słomę do sienników, na ściółkę i na przykrycie okopowizny.

Furmanki.

Art. 24.

Pracownicy otrzymują w razie potrzeby:

1. a) zbiorową furmankę do jednego z najbliższych młynów i z młyna,
b) do zwózki w dni powszednie swoich produktów rolnych, wyprodukowanych w tymże folwarku,

c) po księdza z chrztem, ślubem i pogrzebem.

2. Jedną furmankę na miesiąc w dzień świąteczny, wybrany przez pracowników, do najbliższego miasta, względnie stacji kolejowej, o ile odległość tejże nie wynosi więcej, niż 2 km.

Fornalowi jadącemu w interesie pracowników furmanką w dni powszednie, czy też świąteczne, nie należy się dodatkowe wynagrodzenie, jak również za kolejne wyjazdy w dni świąteczne, po lekarza, do kościoła i t. p.

Wyjazdy, noszące wyraźnie charakter wyjazdów prywatnych pracodawcy, poza godzinami pracy, winny być wynagradzane, jako praca poza godzinami służbowymi, a więc o 50%, a w dni świąteczne o 100% wyżej.

Art. 25.

Pracownikowi, wysłanemu w drogę poza obręb majątku w interesie pracodawcy na dłużej, jak pół dnia, należy się odpowiednie utrzymanie w naturze lub strawne za każdą pełną dobę zł 2,30 zaś jeżeli wyjazd trwa krócej, niż całą dobę — 50 gr za śniadanie, 80 gr za wieczerzę, a 1 zł za obiad, nadto w razie konieczności najęcia noclegu należy się pracownikowi zwrot rzeczywistych wydatków, skutkiem najęcia noclegu. W drodze godziny pracy nie obowiązują.

Urlopy.

Art. 26.

Pracownik otrzymuje w ciągu roku na żądanie 12 dni płatnego urlopu w dniu nieświętecznym. Wybór dni urlopu odbywa się w porozumieniu z pracodawcą lub jego zastępcą. Poza tem odchodzącemu robotnikowi należy się 6 dni wolnych od pracy na wyszukanie posady, bez potrącenia świadczeń.

Sianie nawozów sztucznych.

Art. 27.

Robotnicy, zatrudnieni przy sianiu nawozów sztucznych, otrzymują przy sianiu ręcznym 40 gr, a przy sianiu maszynowym 30 gr od 1 ha, oraz worki dla ochrony odzieży, zaś przy sianiu azotniaku i wapna okulary na oczy. Do tych ostatnich prac nie można używać pracowników młodocianych, nie mających skończonych 18 lat.

Zapomogi na wypadek śmierci.

Art. 28.

Na wypadek śmierci pracownika otrzymują jego żona i dzieci przez pół roku wolne mieszkanie, a wynagrodzenie gotówkowe i wszelkie świadczenia pobierane przez ordynarjusza za 1 kwartał. O ile ziemniaki zostaną zasadzone przed śmiercią pracownika, zbiór ich przypada na własność rodziny zmarłego.

Wdowy, względnie wdowcy, po pracownikach zatrudnionych w warsztatach rolnych i nie podlegający obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby, otrzymują w razie śmierci pracownika zasiłek pogrzebowy w kwocie zł 45, zaś w razie śmierci żony pracownika zł 40.

Ubezpieczenia.

Art. 29.

Opłaty ubezpieczeniowe mają być uskuteczniane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Art. 30.

Do czasu wprowadzenia ustawowego ubezpieczenia na starość pracodawcom nie wolno przy końcu roku służbowego wręczać terminatęk tym ordynarjuszom, którzy pracowali na dobro pracodawcy lub danego gospodarstwa 25 lat i stracili całkowitą lub częściową zdolność do pracy z tytułu starości. Powyższy okres 25 lat liczy się dla ordynarjusza od ukończenia 18 roku życia. Tytułem do zwolnienia tych ordynarjuszów nie może być niezdolność do pracy, lecz przewinięcia służbowe. Ordynarjusze objęci tym artykułem obowiązani są do wykonywania swych obowiązków w granicach swej zdolności do pracy, pomimo przeprowadzonej pełnej niezdolności do pracy z powodu starości pracownik nie jest obowiązany do pracy i w tym wypadku świadczenia jego mogą być obniżone, jednak nie niżej niż do połowy świadczeń ordynarjusza. Udowodnienie pełnej niezdolności do pracy lub jej zmniejszenia ciąży na pracowniku.

Art. 31.

Rezerwistom, powołanym na ćwiczenia lub w razie mobilizacji, wydaje się świadczenia zgodnie z obowiązującymi w tej mierze ustawami i nie uważa się tego za przerwę w pracy (do art. 30 niniejszego orzeczenia).

Inwalidzi.

Art. 32.

Inwalidzi wojenni, pracujący równie skutecznie, jak pracownicy z normalną zdolnością do pracy, pobierają równe z nimi wynagrodzenie, tak w gotówce, jak i w naturaljach. Inwalidzi ze zmniejszoną zdolnością do pracy pobierają odpowiednio niższe wynagrodzenie.

Kraków, dnia 8 kwietnia 1932 r.

Przewodniczący:

Z ramienia Ministerstwa Pracy i Opieki

Společnej:

(—) H. Zagrodzki.

Członkowie:

Z ramienia Ministerstwa Rolnictwa:

(—) M. Banaszkiewicz.

Z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości:

(—) Dr. Antoni Matakiewicz.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oOo—

Z Kancelarii

P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Natychmiast po nadejściu do Warszawy wiadomości o zamachu na prezydenta Republiki Francuskiej, Doumera, szef Kancelarii Cywilnej Pana Prezydenta, p. Hełczyński, oraz dyrektor Protokołu Dyplomatycznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Romer, udali się do pana ambasadora Francji w Warszawie, Laroche'a i złożyli: p. Hełczyński w imieniu Pana Prezydenta, p. Romer zaś w imieniu Rządu wyrazy współczucia oraz życzenia szybkiego powrotu do zdrowia prezydenta Doumera.

W związku z zamachem na prezydenta Republiki Francuskiej Doumera Pan Prezydent Rzeczypospolitej wysłał depeszę następującą:

„Jego Ekszelencja Pan Doumer, Prezydent Republiki Francuskiej,

Paryż.

Głęboko dotknięty wiadomością o zamachu na Waszą Ekszelencję, spieszę przesłać wyrazy najgłębszej sympatii oraz najgorętsze życzenia prędkiego wyzdrowienia, które składam wraz z całą Polską.

(—) Ignacy Mościcki“.

—oOo—

Z Prezydium Rady Ministrów.

Na wiadomość o zamachu dokonanym na osobie prezydenta Doumera, P. Prezes Rady Ministrów Aleksander Prystor wystosował na ręce premiera Tardieu następującą depeszę:

„Pod wrażeniem ohydnej katastrofy, którego ofiarą padł czcigodny prezydent Republiki Doumer i o którym wiadomość przyjęto w Polsce z najgłębszym oburzeniem, pragnę wyrazić Wa-

szej Ekszelencji w imieniu Rządu polskiego moją najserdeczniejszą sympatię.

(—) Aleksander Prystor,
Prezes Rady Ministrów“.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych

P. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, min. Józef Beck, przyjął w dniu 6-ym b. m. ambasadora Francji, p. Jules Laroche'a.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Statystyka wydanych paszportów wykazuje corocznie w okresie wiosennym poważny wzrost liczby osób, wyjeżdżających zagranicę, przyczem znaczny odsetek tych osób wyjeżdża na podstawie paszportów, wydanych za opłatą ulgową. Specjalnie zwraca uwagę fakt wzrostu liczby paszportów ulgowych po ostatnio dokonanej podwyżce opłat paszportowych w czerwcu r. ub. Wzrost ten tłumaczyć należy niewątpliwie niedość ścisłym przestrzeganiem przepisów o paszportach ulgowych.

Ponieważ obecna sytuacja gospodarcza kraju wymaga wyłączenia wysiłków w celu opanowania kryzysu, zastosować należy jeden ze sposobów prowadzących do tego celu, jakim jest ograniczenie wyjazdów zagranicę, a specjalnie wyjazdów za bezpłatnymi i ulgowymi paszportami. W związku z tem P. Minister Spraw Wewnętrznych wydał w porozumieniu z P. Ministrem Skarbu okólnik do wojewódów, zalecający wydanie stosownych zarządzeń podległym władzom, dotyczących jaknajściślejszego przestrzegania przepisów o wydawaniu paszportów.

Odnosnie paszportów normalnych P. Minister stwierdził, że wyjazdy zagranicę powodują z natury rzeczy wywóz waluty, co mniej lub więcej szkodliwie wpływa na bilans płatniczy Państwa. Ponieważ zbyt znaczny wywóz waluty jest szkodliwy dla interesów Państwa, należy zatem mieć to na uwadze i dążyć do ograniczenia ilości wyjazdów, odmawiając wydania paszportu nawet za opłatą normalną, oczywiście z wyjątkiem tych wypadków, w których istotny interes państwa wymaga wyjazdu, który byłby narażony na dotkliwą szkodę.

P. Minister zaleca odnoszenie się ze szczególną ostrożnością do próśb o wydanie paszportów bezpłatnych lub ulgowych. Przyznanie ulgi winno być uzależnione od dostatecznego dowodu co do istotnej potrzeby wyjazdu zagranicę, oraz od bezwzględnej zadośćuczynienia wszystkim warunkom przewidzianym w rozporządzeniu. Jednocześnie wydawanie paszportów na podstawie §§ 5 i 8 rozporządzenia ma być ograniczone do zupełnie wyjątkowych i nielicznych wypadków.

—oOo—

Z Ministerstwa Skarbu.

Dnia 6-go b. m. rano powrócił z Paryża do Warszawy Wiceminister Skarbu, p. Adam Koc.

Z pobytu P. Prezydenta Rzeczypospolitej na Śląsku

Dnia 6 b. m. o godz. 10 min. 30 przybył z Wsły do Katowic Pan Prezydent Rzeczypospolitej, powitany przez wojewodę dr. Grażyńskiego i generała dr. Zajacę. Pan Prezydent zatrzymał się pół godziny u p. wojewody, poczem wyjechał do gmachu Unji Gospodarczej, gdzie wziął udział w posiedzeniu Rady Technicznej Chemicznego Instytutu Badawczego.

Dnia 6 b. m. w lokalu Unji Przemysłowej Górniczo-Hutniczej odbyło się posiedzenie rady technicznej Chemicznego Instytutu Badawczego, na którym był obecny Pan Prezydent Rzeczypospolitej oraz wojewoda śląski, dr. Grażyński.

Posiedzenie, które rozpoczęło się o godz. 11-ej, zagał dyrektor Instytutu, inż. Martynowicz, witając Dostojnego Gościa, jako inicjatora, twórcę i protektora Instytutu. Z kolei dyr. Martynowicz powitał wojewodę Grażyńskiego, oraz nowych członków Rady Technicznej, zaznaczając przytem, że posiedzenie Instytutu odbywa się w Katowicach, celem zapoznania się z życzeniami przemysłu w stosunku do programu dalszych prac Instytutu. Następnie przewodniczący zebrania, generałny dyrektor Ciszewski powitał Pana Prezydenta oraz woj. Grażyńskiego i przybyłych gości imieniem Unji Przemysłu Górniczo-Hutniczego, wyrażając cele i zadania tej nowej organizacji.

W dalszym ciągu posiedzenia prof. dr. Świętosławski złożył sprawozdanie z prac działu węglowego Chemicznego Instytutu Badawczego, co przyjęto do wiadomości. Po złożeniu sprawozdania finansowego przez dyr. Martynowicza, przewodniczący zamknął posiedzenie.

Następnie Pan Prezydent przeszedł do małej sali Unji, gdzie przez czas dłuższy prowadził rozmowę z członkami Rady Technicznej, poczem żegnany przez członków Rady, odjechał z wojewodą do gmachu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Pomiędzy godz. 16.15 a 17 Pan Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie wojewody dr. Grażyńskiego, naczelnika wydziału Ręgorowicza, naczelnika wydziału, inż. Kaufmana i dyrektora zakładu, inż. Klimko, zwiedził pracownie, laboratoria i warsztaty zakładu, interesując się żywo stroną techniczną. Delegacja uczniów zwróciła się z powitaniem i prośbą do Pana Prezydenta o udzielenie im poparcia i opieki na przyszłość. Pan Prezydent bardzo życzliwie przyjął ich prośbę, zachęcając do dalszej i wytrwałej pracy dla dobra Ojczyzny. Po zwiedzeniu Instytutu, Pan Prezydent udał się na odczyt inż. Świętosławskiego, prof. Politechniki Warszawskiej, do auli szkolnej.

Po skończonym wykładzie o godz. 18-ej Pan Prezydent, owacyjnie żegnany przez uczestników odczytu, wyjechał.